

Yksinkertaistettu ohje tunnistettujen käyttötapojen kommunikointiin toimitusketjussa

REACH-lainsäädännön alaisena, jokaisen kemiallisen aineen valmistajan tai maahantuojan tulee rekisteröidä aineensa asianmukaisena päivänä (joulukuu 2010, kesäkuu 2013 tai kesäkuu 2018). Jos aine on vaarallinen (testitietoihin perustuen), rekisteröintiasiakirjan tulee sisältää arvio riskeistä ihmiselle ja ympäristölle. Riskien arvioinnissa tulee harkita aineen tunnistettuja käyttötarkoituksia ja sen hävitystä jätteenä

Osa riskien arviointiprosessia sisältää altistusskenaarion (Exposure Scenario, ES) jokaiselle tunnistetulle käyttötarkoitukselle, kattaen sen eri elinkaaren vaiheet, mukaan lukien hävityksen. ES kuvailee kuinka ihminen ja ympäristö voivat altistua aineelle, ja kuinka tätä altistusta voidaan kontrolloida soveltamalla asianmukaisia käyttöolosuhteita (Operational Condition, OC) ja riskinhallintatoimenpiteitä (Risk Management Measure, RMM). OC:t kuvailevat kuinka ainetta tulee käyttää ja RMM:t kuvailevat varotoimenpiteitä, jotka ovat tarpeen aineen käsittelemiseksi turvallisesti. Viimekädessä tiivistelmä ES:stä muodostaa osan laajennettua turvallisuustiedotetta (Extended Safety Data Sheet, eSDS), joka annetaan käyttäjälle.

REACH sallii jatkokäyttäjien (Downstream User, DU) ilmoittaa toimittajilleen aineidensa/tuotteidensa käytöstä, jotta se voidaan sisällyttää rekisteröintiasiakirjaan. Nämä tunnetaan tunnistettuina käyttötarkoituksina REACH:in alaisena. Tukemalla näitä käyttötarkoituksia, toimittaja on täten velvollinen toimittamaan asianmukaisen ES:n kaikista vaarallisista aineista. Jos DU ei kuitenkaan halua ilmoittaa toimittajalle käytöstään, hänen tulee valmistella oma ES:nsä arkistossa säilytettäväksi ja tiedottaa asiasta Euroopan kemikaalivirastolle (European Chemical Agency, ECHA).

ECHA:n julkaisemien ohjeasiakirjojen alaisena, minkä tahansa kemiallisen aineen käyttö voidaan kuvata käyttämällä sarjaa koodeja, jotka tunnetaan käyttömääritysjärjestelmänä. Jokaisella tuotetyypillä voi olla useita käyttömäärityksiä, jotka edustavat sen elinkaaren eri vaiheita. **Tämä on yleinen kehys, joka sallii käyttökommunikaation harmonisoinnin kaikissa toimitusketjuissa, mukaan lukien voiteluaineiden toimitusketju.** Koodit on jaettu useisiin kategorioihin:

- SU** Käyttösektori (Sector of Use): Kuvailee pääkäyttöaluetta (valmistus, yksityiskäyttö, jne.) ja teollisuustyyppiä (esim. suuren mittakaavan kemikaaliteollisuus)
- PC** Tuotekategoria (Product Category): Kuvailee tuotetyyppejä (esim. hydraulineeste, metallintyöstöneste, jne.)
- PROC** Prosessikategoria (Process Category): Kuvailee kuinka ainetta käytetään (esim. suihkutusta, levittäminen harjalla, jne.)
- ERC** Ympäristöpäästökategoria (Environmental Release Category): Kuvailee ympäristön altistusolosuhteita, jotka liittyvät PC- ja PROC-koodeihin
- AC** Artikkelikategoria (Article Category): Kuvailee artikkelityyppejä, johon aine on lopulta prosessoitu. Tämä ei todennäköisesti ole sovellettavissa formuloituihin voiteluaineisiin.

Kaksi voiteluaineteollisuutta edustavaa sektoriryhmää (ATIEL¹ ja ATC²), ovat tunnistaneet useita satoja erilaisia käyttötarkoituksia voiteluaineille, ja määrittäneet jokaisen näistä yhteen yleiseen voiteluaineen käyttöryhmään perustuen siihen, kuinka tuotteita tavallisesti käytetään (eli siis niiden altistusprofiiliin).

Sen jälkeen asetettiin käyttömäärityksiä näihin yleisiin voiteluaineen käyttöryhmiin siten, että jokainen eri voiteluaineen käyttötarkoitus voidaan kuvata rajoitetulla määrällä käyttömäärityksiä, mahdollistaen yksinkertaisen ja yhdenmukaisen käyttökommunikaation toimitusketjussa.

Myöhemmin kehitetään yleisluontoinen altistusskenaario (Generic Exposure Scenario, GES), joka kattaa nämä voiteluaineen käyttöryhmät, jotta teollisuuden tarve kehittää erillinen ES jokaiselle näistä tunnistetuista voiteluaineen käyttötyypeistä vältettäisiin.

---

¹ATIEL = Association Technique de L'Industrie Européenne des Lubrifiants

²ATC = Technical Committee of Petroleum Additive Manufacturers in Europe (Petrolilisiä aineiden valmistajien tekninen komitea Euroopassa)

ATIEL/ATC on tuottanut ohjeet, joissa kuvaillaan kuinka toimittajat ja asiakkaat voiteluaineiden toimitusketjussa voivat käyttää tätä harmonisoitua tietoa varmistaakseen, että niiden erityiset käyttötarkoitukset on katettu asianmukaisesti.

Erityisesti ATIEL:in verkkosivujen ohjeen osio 7 kuvailee kuinka DU:iden tulisi käyttää tietoa tarkistaakseen, että heidän erityiset käyttötarkoituksensa on katettu asianmukaisesti. Tämän tekemiseksi suositellaan seuraavia toimenpiteitä:

Toimenpide 1:

Kuvittele, että yrityksesi on liukenevan metallintyöstönestetiivisteiden teollisuuskäyttäjä. Käyttäen "Voiteluaineen käyttötarkoitustaulukkoa" (Lubricant Application Table) (7.2 ATIEL:in verkkosivulla), etsi yhdistelmää 'Perhe' (Family) ja 'Erityiskäyttötarkoitus' (Specific Application), joka kuvailee käyttämiäsi tuotteita parhaiten, ja käytä yleisluontoista **Voiteluaineen käyttöryhmää (B-F)** (Lubricant Use Group), johon se/ne on asetettu. Esimerkiksi:

Perhe:	Metallintyöstöneste
Erityiskäyttötarkoitus:	Koneistus-/hiontanesteet – liukeneva (tiiviste)
Voiteluaineen käyttöryhmä:	E

Tämä tarkoittaa sitä, että liukeneva metallintyöstönestetiiviste on ATIEL:in/ATC:n voiteluaineen käyttöryhmässä E.

Huomaa, että metallintyöstönesteillä on erilliset voiteluaineen käyttöryhmät tiivisteelle ja laimennetulle käyttönesteelle. Tässä tapauksessa, on välttämätöntä tunnistaa kummatkin voiteluaineen käyttöryhmät, jotka ovat olennaisia tuotteen käytön kannalta.

Toimenpide 2:

Kun olet tunnistanut voiteluaineen käyttöryhmän/-ryhmät toimenpiteestä 1, avaa laskentataulukko nimeltään "Lubricant DUCC table" (Voiteluaineen DUCC-taulukko) (7.3 ATIEL:in verkkosivulla).

Tämän taulukon sarakkeessa A, voiteluaineen käyttöryhmät on listattu ja eritelty teollisen (industrial, i), ammatillisen (professional, p) ja kuluttajan (consumer, c) mukaan, joista jokainen alakategoria sisältää erillisen sarjan käyttömäärytyksiä. Yleisesti ottaen 'teollinen' on olennainen valinta, joka kattaa valmistuksen ja voiteluaineiden useimmat käyttötarkoitukset. Muut, p ja c, on tarkoitettu pienille verstoille tai kotikäyttöön. Huomaa, että kaikilla voiteluaineen käyttöryhmillä ei ole ammatillisia ja/tai kuluttaja-alakategorioita, koska niitä ei käytetä näillä sektoreilla.

Koska tässä esimerkissä yrityksesi on teollinen, etsi 'ATIEL-ATC -ryhmä E(i)' sarakkeessa A. Tällä rivillä oleva SU:n, PC:n, PROC:ien ja ERC:iden yhdistelmä edustaa harmonisoituja käyttömäärytyksiä, jotka ovat ATIEL:in/ATC:n asiantuntijoiden asettamia "Metallintyöstönesteelle, koneistus-/hiontanesteille – liukeneva (tiiviste)" (Metalworking fluid, machining/grinding fluids – soluble (concentrate)) alalla olevan konsensuksen mukaisesti, koskien sitä miten tällaisia metallintyöstötuotteita käytetään. Näiden tulisi olla yhteensopivia sarakkeessa C kuvattujen prosessien tai aktiviteettien kanssa, ja niiden tulisi olla yhdenmukaisia sen kanssa miten sinä (ja, jos soveltuvaa, asiakkaasi) käytät tämän tyyppistä voiteluainetta. Yksityiskohtaiset kuvaukset PROC- ja ERC-pikakoodeista löytyvät muilta tämän laskentataulukon välilehdiltä viitteeksi.

Toimenpide 3:

Jos olet tyytyväinen siihen, että tuotteesi käyttötarkoitukset on katettu oikein käyttömäärytyksissä, jotka voiteluaineteollisuus on asettanut (ja on odotettavissa, että lähes kaikki käyttötarkoitukset katetaan tarkasti), niin silloin ei ole tarpeen suorittaa lisätoimenpiteitä, koska näiden tunnistettujen käyttötarkoitusten tulisi olla katettuna rekisteröinnissä. Jos kuitenkin uskot, että käyttötarkoitustasi ei ole katettu tarkasti (esimerkiksi, käytät voiteluainetta eri tarkoitukseen, kuin mitä voiteluaineen käyttötarkoitustaulukossa on kuvattu), niin on suositeltavaa, että otat suoraan yhteyttä toimittajaasi.

Ole hyvä ja huomaa, että käyttömäärytykset, jotka on asetettu jokaiselle voiteluaineen käyttöryhmälle edustavat työryhmän nykyistä ymmärtämystä 'normaalista' voiteluaineiden käytöstä, eli siis sellaisten tehtävien määrittämistä, joita odotettaisiin normaalisti työpaikalla tai kuluttajaympäristössä. ATIEL/ATC -verkkosivun sisältöä kuitenkin tarkastellaan myös jatkossa, ja sitä voidaan päivittää, jos lisätietoa tulee saataville, ja sitä mukaa kun määrittäjäjärjestelmän tuntemus lisääntyy.

Tiivistelmä

Kaiken kaikkiaan, tämä on monimutkainen prosessi ja se vaatii REACH:in ja sen terminologioiden yksityiskohtaista tuntemusta. ATIEL- ja ATC-työ on tehty tämän prosessin yksinkertaistamiseksi asiakkaitamme varten ja varmistamaan sovittu metodologia ja tulkinta koko alalla. Jos olet kiinnostunut ymmärtämään paremmin tässä työssä käsiteltyjä asioita, suosittelemme ECHA:n verkkosivujen ohjeasiakirjoja.

Tällainen ymmärtämys on välttämätöntä, jotta voit varmistaa, että täytät lainsäädännön asettamat velvoitteesi. REACH vaikuttaa kaikkiin kemikaalien toimitusketjussa, alkuperäisestä valmistajasta/maahantuojasta viimeiseen loppukäyttäjään asti. ECHA:n verkkosivusto (http://guidance.echa.europa.eu/index_en.htm) sisältää valikoiman ohjeasiakirjoja, joista jotkin ovat yksinkertaistettuja versioita, ja muut kattavat näkökantoja syvemmin. Suosittelemme, että katsot näitä ohjeasiakirjoja saavuttaaksesi täyden ymmärtämyksen tunnistettuja käyttötarkoituksia koskevasta lainsäädännöstä ja sen vaikutuksista toimitusketjuun.